trend bureau drenthe

September 2021

Cultuurmonitor Emmen

TRENDBUREAU DRENTHE

IS ONDERDEEL VAN **CMO STAMM**

Inleiding
De gemeente Emmen vindt kunst en cultuur belangrijk. Kunst en cultuur dragen bij aan een complete en dynamische gemeente waar het aantrekkelijk wonen, werken en recreëren is. We willen dat kunst en cultuur onderdeel uitmaken van de samenleving en bereikbaar zijn voor alle inwoners. Alle inwoners moeten ervan kunnen genieten, zowel zelf cultuur maken als cultuur meemaken.

Ontstaan Cultuurmonitor Emmen
Gemeente Emmen heeft een cultuurmonitor opgezet om de deelname aan en het beoefenen van cultuur door inwoners te kunnen meten en volgen. Ook geeft de cultuurmonitor inzicht in hoe vraag en aanbod op het gebied van cultuur zich tot elkaar verhouden.

Om gezamenlijke gegevens op het gebied van cultuurparticipatie op te halen is in 2014, 2017 en 2019 door Trendbureau Drenthe (onderdeel van CMO STAMM) een vragenlijst uitgezet onder de Emmense bevolking. In 2021 is wederom een vragenlijst afgenomen. Dit is een aangepaste versie, aangezien de coronacrisis veel invloed heeft gehad op de cultuursector. De vragenlijst kon in de maanden mei en juni online of op papier worden ingevuld.

Doel van het onderzoek
Het doel van het onderzoek is om ontwikkelingen in (cultuur)beleid in beeld te brengen. Het doel van het onderzoek is geen effectmeting, omdat er meer krachten ingrijpen in houding en gedragen van mensen dan alleen het ingezette beleid. Dit is ook de reden dat het niet mogelijk is om causale conclusies te trekken als het gaat om ontwikkelingen in cultuurparticipatie.

Inhoudsopgave
In deze rapportage zijn de volgende thema's te vinden.

- Pagina 4: Samenvatting.
- Pagina 6: Passief genieten van kunst en cultuur.
- Pagina 7: Bekendheid en het gebruik van instellingen en plaatsen.
- Pagina 8: Bekendheid van en bezoek aan festivals evenementen.
- Pagina 9: Actieve deelname aan culturele activiteiten.
- Pagina 10: Lidmaatschap bij culturele organisaties.
- Pagina 11: Vrijwillige inzet in kunst en cultuur.
- Pagina 12: Informatievoorziening.
- Pagina 13: Cultuurparticipatie in de wijk.
- Pagina 14: Nieuwe manieren van cultuurparticipatie ten gevolge de coronacrisis.

Leeswijzer
Aan de linker zijde ziet u de toelichting op de cijfers. Aan de rechter zijde ziet u figuren staan. Als u met uw muis over de figuren gaat ziet u extra informatie, zoals een precies percentage.

Representativiteit
7999 inwoners van de gemeente Emmen hebben een uitnodiging ontvangen om de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 913 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. Dat is een responspercentage van 11,4%. Deze respons is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de totale populatie Emmenaren van 18 jaar en ouder.

Om een goede afspiegeling te krijgen van de totale bevolking in de steekproef is een weging toegpast. Er is gewogen op wijk, geslacht en leeftijd.

Wilt u meer weten over de onderzoeksmethoden of de weging? Neem dan contact op met Trendbureau Drenthe. www.trendbureaudrenthe.nl

Cultuurparticipatie veel lager als gevolg van corona
Corona heeft duidelijk impact op de cultuurconsumptie van de Emmenaren. Dat zien we terug in de uitkomsten van dit onderzoek. Zo geeft 61% van de Emmenaren aan dat de invloed van de coronacrisis op hun cultuurbezoek (heel) groot was. Waar in 2019 nog 87% van de Emmenaren het voorgaande jaar minimaal één film-, muziek-, dans- of theatervoorstelling bezocht, is dat medio 2021 nog maar 35% (online of live).

De invloed van corona was veel minder groot als het gaat om het kunnen genieten van kunst in de openbare ruimte. 49% van de Emmenaren heeft in het afgelopen jaar tenminste één keer stilgestaan bij een kunstwerk in de openbare ruimte binnen de gemeente Emmen. Dat aandeel was in 2019 iets groter, namelijk 57%. Inwoners geven aan dat ze op het gebied van cultuurbezoek, het theaterbezoek nog het meest gemist hebben in het afgelopen 'coronajaar'. Daarnaast worden uitingen van muziek, kunst en film genoemd.

Corona heeft ook duidelijk invloed gehad op het bezoek aan openbare bibliotheken en musea. In 2021 bezocht 21% een openbare bibliotheek (2019: 39%) en 4% een museum (2019: 19%).

Naamsbekendheid bleef min of meer op peil
Op de bekendheid van culturele instellingen heeft corona minder invloed gehad. Het Atlastheater, Bioscoop Kinepolis, het Veenpark en Bibliotheek Emmen zijn (nog steeds) verreweg de meest bekende culturele instellingen. Op een enkeling na, kennen de Emmenaren deze instellingen (bekendheidspercentages ver boven de 90%). Deze instellingen zijn ook het meest favoriet om straks weer te bezoeken als het kan.

De meeste festivals hebben, ondanks het coronajaar, niet tot weinig aan bekendheid ingeboet. Wielerevenement Gouden Pijl en straattheaterfestival C'est la Vie zijn nog steeds verreweg het meest bekend.

Ondanks corona bijna evenveel inwoners die actief kunst bedrijven
De actieve cultuurparticipatie lijkt in het afgelopen coronajaar juist te zijn toegenomen van 41% naar 47%. Toch heeft corona wel degelijk invloed gehad op de manier waarop en de samenstelling waarin actief kunst en cultuur werd bedreven. 44% van de Emmenaren geeft aan dat die invloed (heel) groot was. Zo volgde één op de vijf Emmenaren zijn lessen online. Voor bijna de helft van de Emmenaren was de coronacrisis reden om niet actief aan cultuur deel te nemen.

De meest favoriete culturele activiteit is tekenen/schilderen/grafisch vormgeven. Eén op de 5 Emmenaren hield zich het afgelopen jaar hiermee bezig. Daarnaast worden fotografie en film (15%) zingen (14%), een muziekinstrument bespelen (12%) het meest beoefend. 'Geen interesse' (28%) en tijdgebrek (21%) zijn de meest genoemde redenen om niet cultureel actief te zijn.

Als gevolg van de beperkende maatregelen rond corona zijn de culturele activiteiten in 2021 vaker in de persoonlijke kring uitgevoerd dan in 2019. Zingen vond bijvoorbeeld in het afgelopen jaar in 69% van de gevallen in huiselijke kring plaats, terwijl dat in 2019 47% was.

Corona heeft ook invloed gehad op de inzet van vrijwilligers binnen de cultuursector. Het aandeel dat vrijwilligerswerk verrichte, nam af van 16% naar 10%. Niet alleen gingen instellingen dicht, maar ook angst voor corona zorgde voor minder vrijwillige inzet.

Internet steeds belangrijker informatiebron
Informatie rondom culturele activiteiten worden het meest via Internet (64%), dag- en huis-aan-huis-bladen (61%) en familie en kennissenkring (54%) ingewonnen.

Bijna 1 op 10 Emmenaren maakt kennis met nieuwe vormen van kunst en cultuur
Naast de beperkingen die de coronacrisis voor de culturele sector meebracht, zijn er ook nieuwe mogelijkheden ontstaan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan online workshops, concerten, theatervoorstellingen en tentoonstellingen. 8% van de Emmenaren heeft tijdens de coronacrisis een nieuwe vorm van kunst en cultuur uitgeprobeerd. Bijna de helft van deze mensen is er stellig van overtuigd dat ze deze nieuwe vorm ook na de coronacrisis zullen blijven gebruiken.

Tips
We vroegen Emmenaren naar tips op basis van hun ervaringen in het afgelopen coronajaar. De tips die men geeft zijn over het algemeen niet coronagebonden. De genoemde tips werden ook in voorgaande metingen genoemd. Wel geeft men aan dat er goed gebruik gemaakt moet worden van de mogelijkheden die er wel zijn, zoals online en buiten- activiteiten. Ook wijst men specifiek op de zichtbaarheid tijdens het coronajaar, door promotie en reclame.

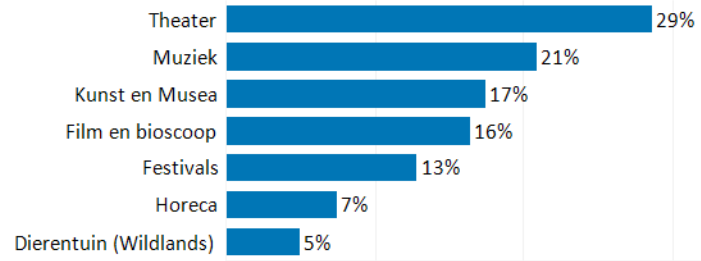
Passieve cultuurparticipatie

35% van de Emmenaren heeft het afgelopen jaar minimaal één film-, muziek-, dans- of theatervoorstelling gezien, in 2019 was dit 87%. 49% van de Emmenaren heeft in het afgelopen jaar tenminste één keer stilgestaan bij een kunstwerk in de openbare ruimte binnen de gemeente Emmen (2019: 57%).

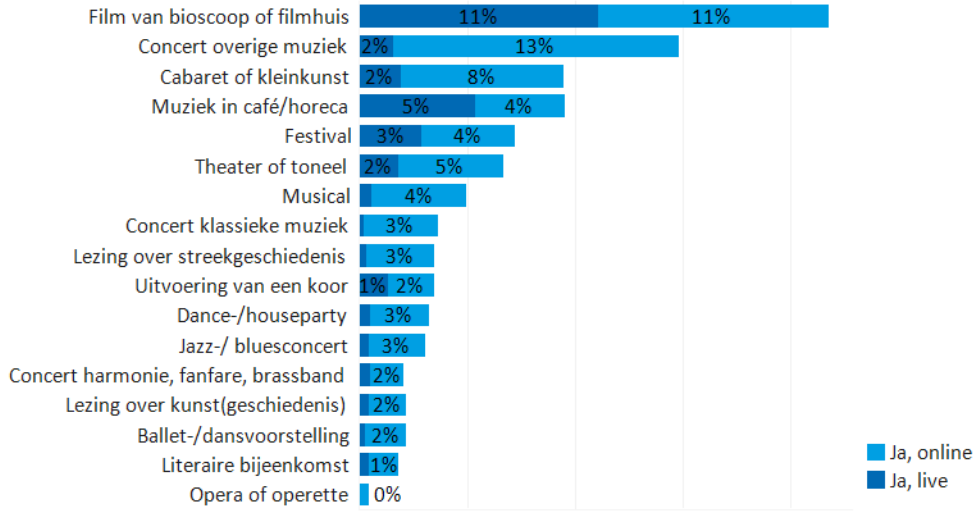
Bij 61% van de inwoners heeft de coronacrisis (heel) veel invloed gehad op de mate van cultuurbezoek. Dat is terug te zien in het aandeel inwoners dat aangeeft in het afgelopen jaar voorstellingen te hebben bezocht. In 2019 had 55% van de inwoners tenminste één keer in het afgelopen jaar een bioscoop of filmhuis bezocht. In het afgelopen jaar was dat maar 11%.

Wanneer we inwoners vragen wat ze het meest gemist hebben als het gaat om cultuurbezoek tijdens de coronacrisis, wordt het gemis van het theaterbezoek het vaakst genoemd. Gevolgd door het spelen en genieten van muziek en het bezoeken van musea en andere plaatsen om kunst te bekijken.

Wat heeft u de afgelopen 12 maanden het meest gemist als het gaat om cultuurbezoek?

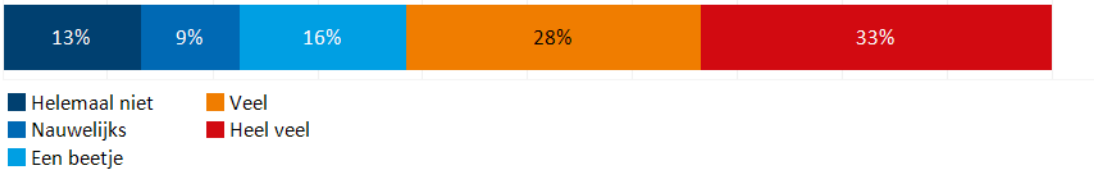
Hebt u in de afgelopen 12 maanden naar de volgende voorstellingen gekeken?

Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden stilgestaan bij een kunstwerk (beeld, schilderwerk) in de openbare ruimte binnen de gemeente Emmen?

In welke mate is uw cultuurbezoek beïnvloed door de coronacrisis?

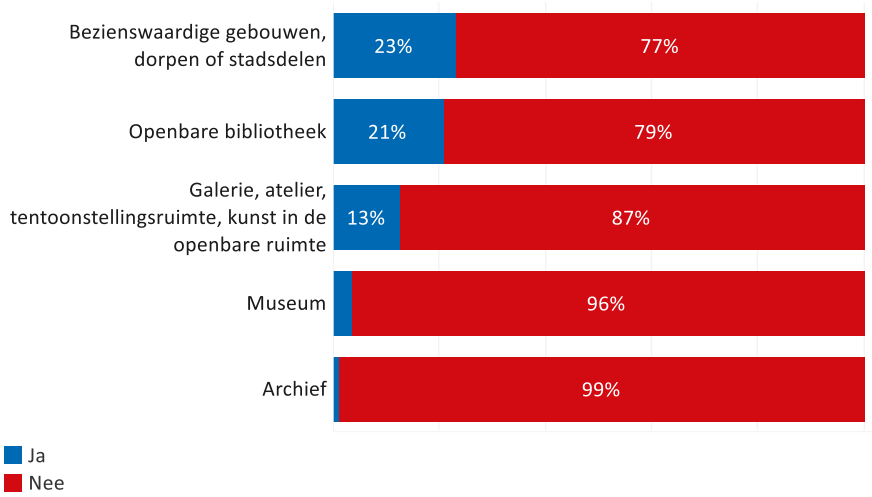

Instellingen en plaatsen

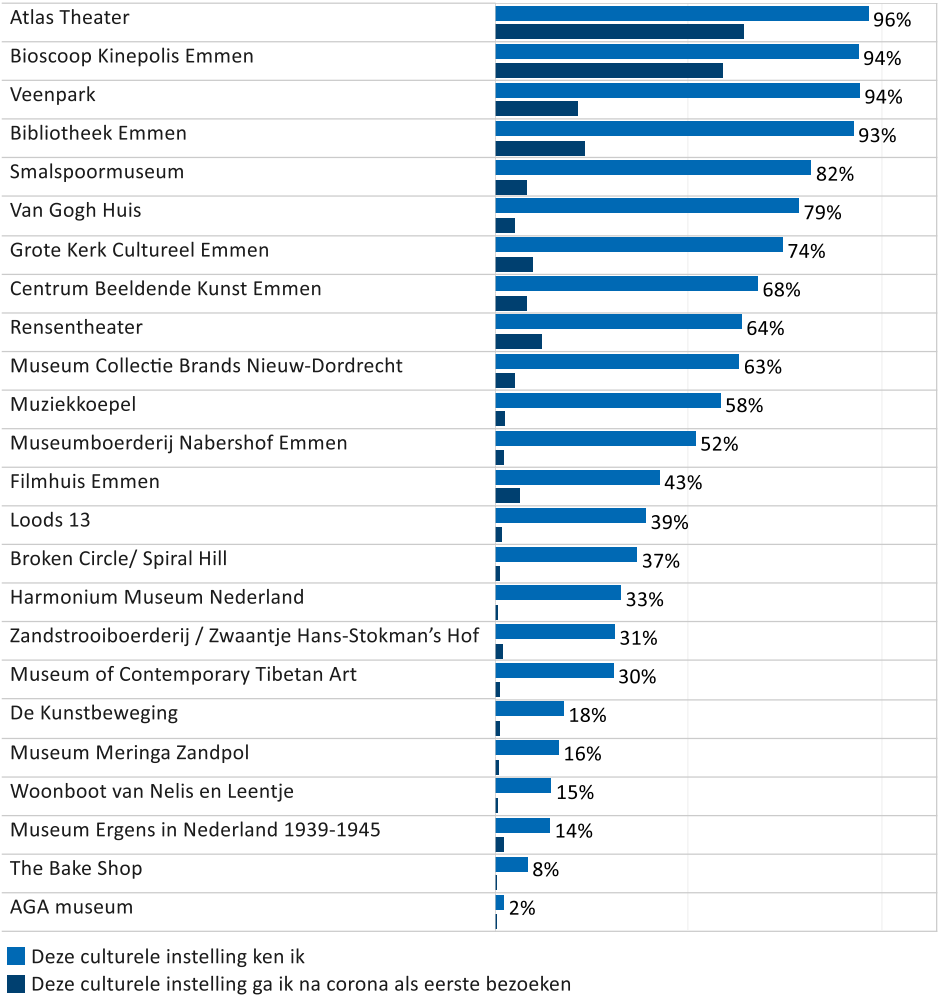
In het afgelopen jaar heeft 23% van de Emmenaren een bezienswaardig gebouw, dorp of stadsdeel bezocht, in 2019 was dit 31%. Ten opzichte van 2019, hebben een stuk minder Emmenaren in het afgelopen jaar een museum bezocht. In 2019 was dit 19%, in het afgelopen jaar slechts 4%. Ook het bezoek aan een openbare bibliotheek daalde flink, van 39% naar 21%.

Het Atlas Theater, Bioscoop Kinepolis, Veenpark en bibliotheek Emmen zijn, net als vorige jaren, de meest bekende culturele instellingen onder Emmenaren. Deze instellingen zijn ook het meest favoriet om weer te bezoeken als het veilig kan. Ondanks sluitingen van culturele instellingen als gevolg van corona is de bekendheid van de instelling niet of nauwelijks afgenomen.

Bent u in de afgelopen 12 maanden ondanks de coronacrisis binnen de gemeente Emmen naar de volgende instellingen/plaatsen geweest?

Kent u de onderstaande culturele instellingen en plaatsen? en welke instelling of plaats wilt u als eerste bezoeken zodra het weer veilig kan?

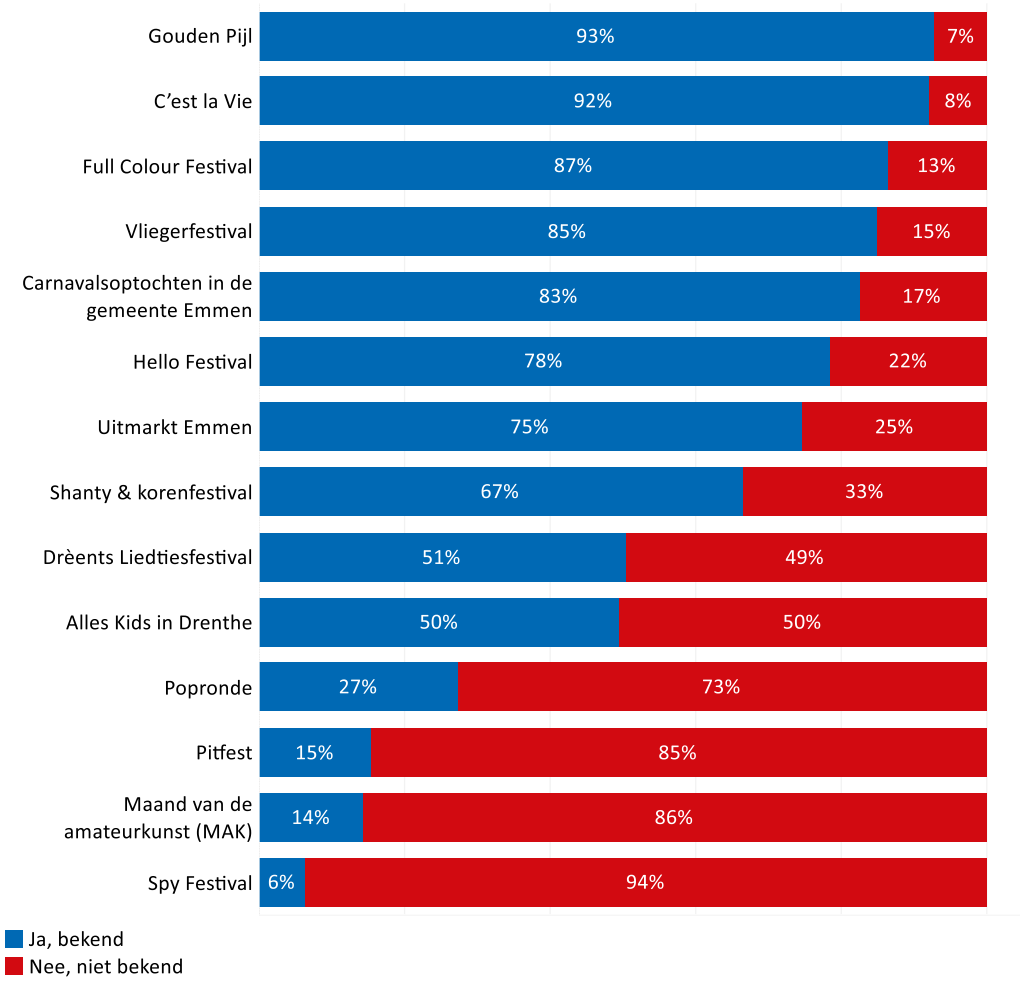

Festivals

Net als in het voorgaande jaar zijn het wielerevenement Gouden Pijl en het straattheaterfestival C'est la Vie de bekendste evenementen in de gemeente Emmen. Respectievelijk 93% en 92% van de Emmenaren is bekend met deze evenementen. Ook het Full Colour festival, het Vliegerfestival en de carnavalsoptochten zijn bij een grote meerderheid van de Emmenaren bekend. Het minst bekende evenement waar we naar gevraagd hebben is het Spy festival. Slechts 6% van de Emmenaren heeft hier wel eens van gehoord.

De meeste festivals hebben, ondanks het coronajaar, niet tot weinig aan bekendheid ingeboet. Uitzondering hierop vormt Popronde Emmen dat 27% van de Emmenaren bekend in de oren klinkt (in 2019 was dat 43%).

Heeft u wel eens gehoord van de volgende festivals en evenementen?

Actieve culuurparticipatie

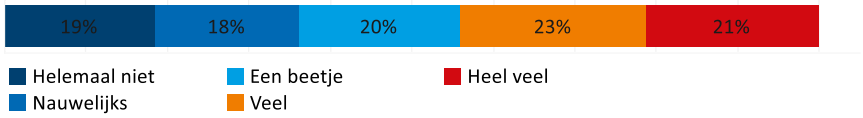
47% van de Emmenaren heeft in het afgelopen jaar tenminste één culturele activiteit ondernomen. Dat is iets meer dan in 2019, toen was dit 41%. De vier populairste culturele activiteiten in de gemeente Emmen zijn dezelfde als in 2019, waarbij fotografie, film en video van een vierde naar een tweede plek is gestegen.

21% van de Emmenaren heeft online lessen gevolgd voor de culturele activiteiten. 15% van de Emmenaren heeft in het afgelopen jaar gebruik gemaakt van gratis online lessen.

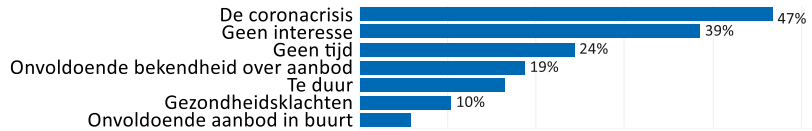
37% van de Emmenaren deelt graag de resultaten van zijn of haar culturele activiteiten. Dit wordt het vaakst gedaan via sociale media.

De coronacrisis heeft minder effect gehad op de actieve cultuurparticipatie dan op de passieve cultuurparticipatie. Toch is bij 44% van de Emmenaren ook de actieve cultuurparticipatie (in hoge mate) beïnvloed door de coronacrisis. Bij 47% van de Emmenaren is de coronacrisis dan ook (een van) de reden(en) dat zij het afgelopen jaar niet hebben deelgenomen aan culturele activiteiten in Emmen. Aan aanbod lijkt men over het algemeen niet tekort te komen, slechts 6% van de Emmenaren geeft aan dat het tekort aan aanbod de reden is dat zij niet deelenemen aan culturele activiteiten.

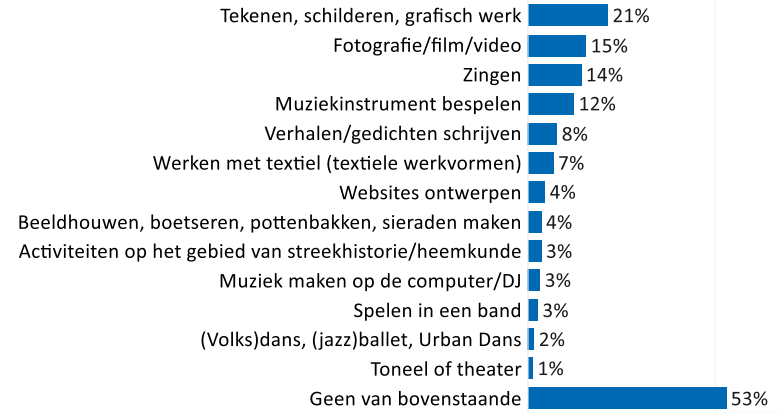
In welke mate is uw actieve deelname aan kunst en cultuur beïnvloed door de coronacrisis?

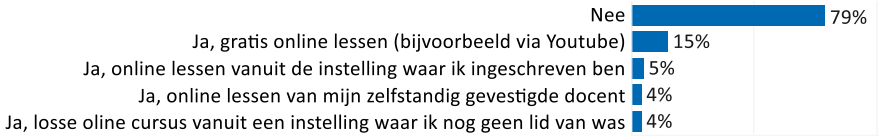
Als u niet actief deelneemt aan cultuur binnen de gemeente Emmen, wat is dan de reden hiervoor?

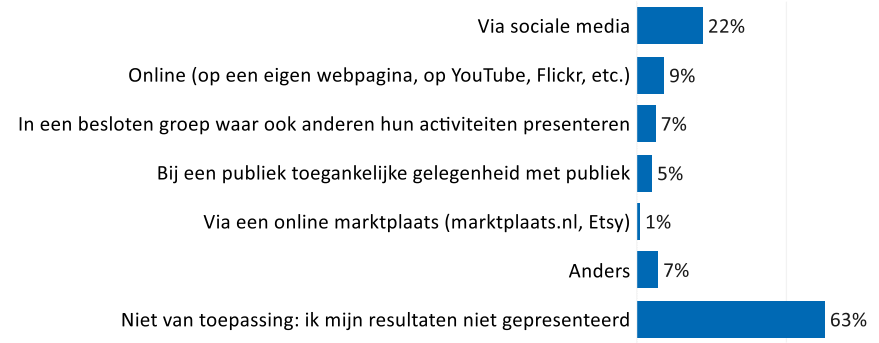
Heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (dus buiten werk- of schooltijd) een of meer van de volgende culturele activiteiten gedaan?

Heeft u de afgelopen 12 maand online les gevolgd voor culturele activiteiten?

Presenteerde u de resultaten van uw culturele activiteiten in de afgelopen 12 maanden aan anderen? Op welke wijze deed u dat dan?

Lidmaatschap*

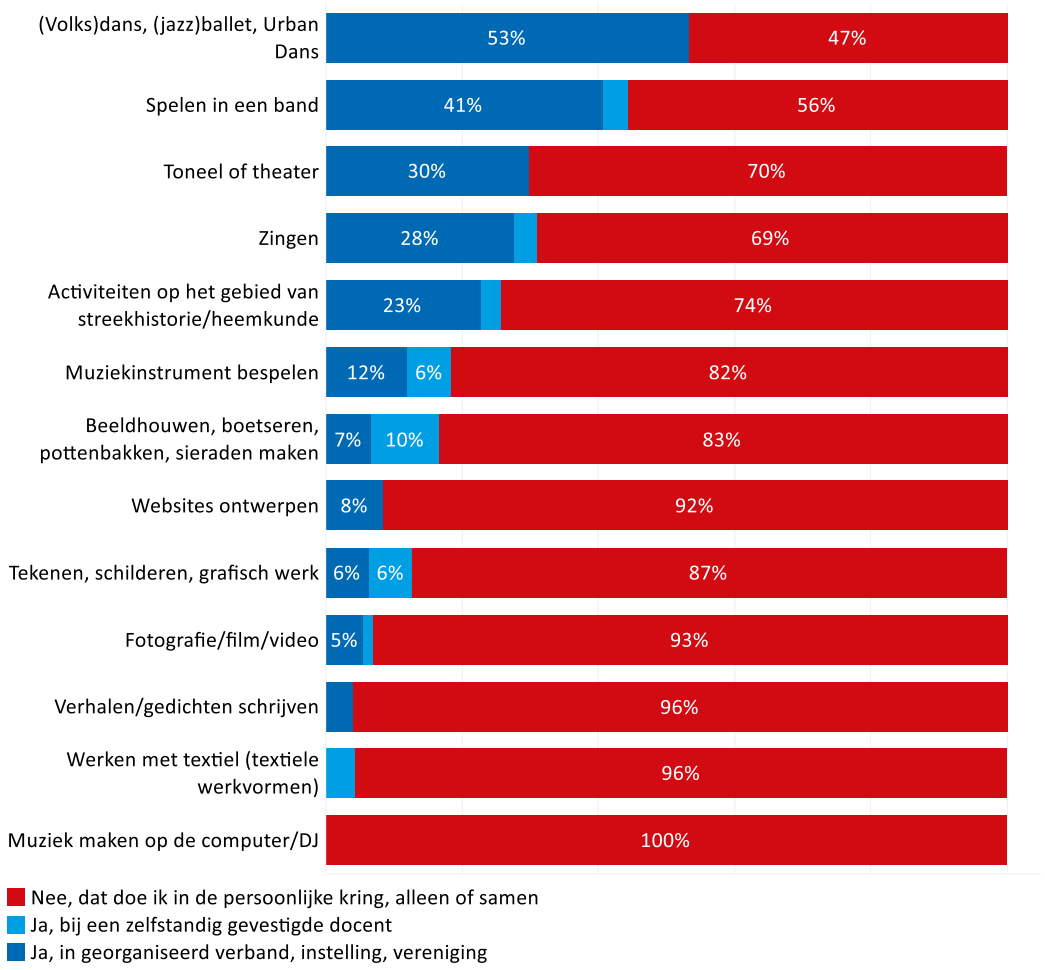
Van alle respondenten die een vorm van dans beoefenen, doet 53% dit in georganiseerd verband. Ook spelen in een band en het beoefenen van toneel en theater worden vaak in georganiseerd verband gedaan (respectievelijk door 41% en 30% van de respondenten die deze activiteit beoefenen).

Het schrijven van verhalen en gedichten, werken met textiel en het maken van muziek op de computer worden in bijna alle gevallen zelfstandig beoefend.

Als gevolg van de beperkende maatregelen rond corona zijn de culturele activiteiten in 2021 vaker in de persoonlijke kring uitgevoerd dan in 2019. Zingen vond bijvoorbeeld in het afgelopen jaar in 69% van de gevallen in huiselijke kring plaats, terwijl dat in 2019 47% was.

*omdat het aantal respondenten dat een bepaalde activiteit uitvoert in sommige gevallen klein is, zijn in deze figuur de absolute aantallen respondenten ook te zien. Deze komen in beeld als u met de muis over de figuur beweegt.

Was u in de afgelopen 12 maanden voor één of meer van deze activiteiten ingeschreven bij of lid van een instelling voor kunstzinnige vorming?

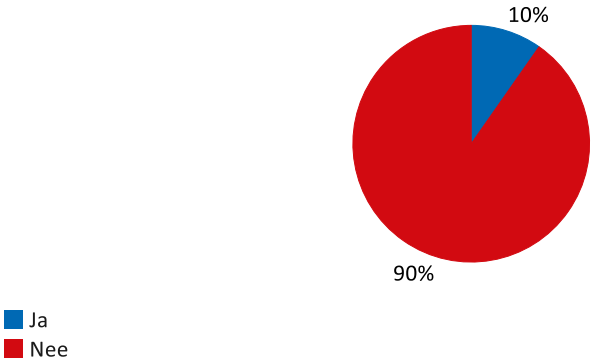

Vrijwillige inzet

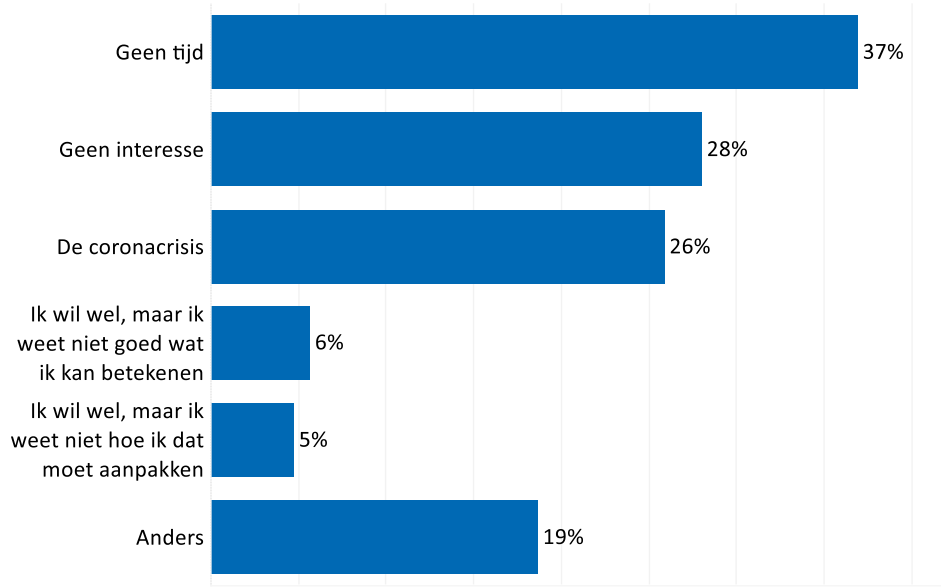
Eén op de tien Emmenaren heeft in het afgelopen jaar wel eens vrijwilligerswerk verricht voor een culturele organisatie. Bijvoorbeeld in een bibliotheek, museum of voor een cultureel evenement of festival. Dat is minder dan in 2019, toen 16% van de Emmenaren zich hier vrijwillig voor hadden ingezet.

Voor de overige Emmenaren is het gebrek aan tijd de meest genoemde reden om geen vrijwilligerswerk te doen bij een culturele instelling (37%). Ook een gebrek aan interesse is veel genoemd (28%), al wordt deze reden minder vaak aangedragen dan in 2019 (37%). Gebrek aan tijd en interesse waren ook in voorgaande peiljaren de belangrijkste redenen om geen vrijwilligerswerk te doen voor een culturele instelling. De impact van corona is ook hier groot. De beperkende maatregelen, sluitingen en angst voor corona wordt door een kwart aangedragen als reden om geen vrijwilligerswerk te verrichten.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk verricht voor een culturele organisatie (bijvoorbeeld muziek- of toneelvereniging, cultureel festival, museum, bibliotheek, schouwburg, enz.)?

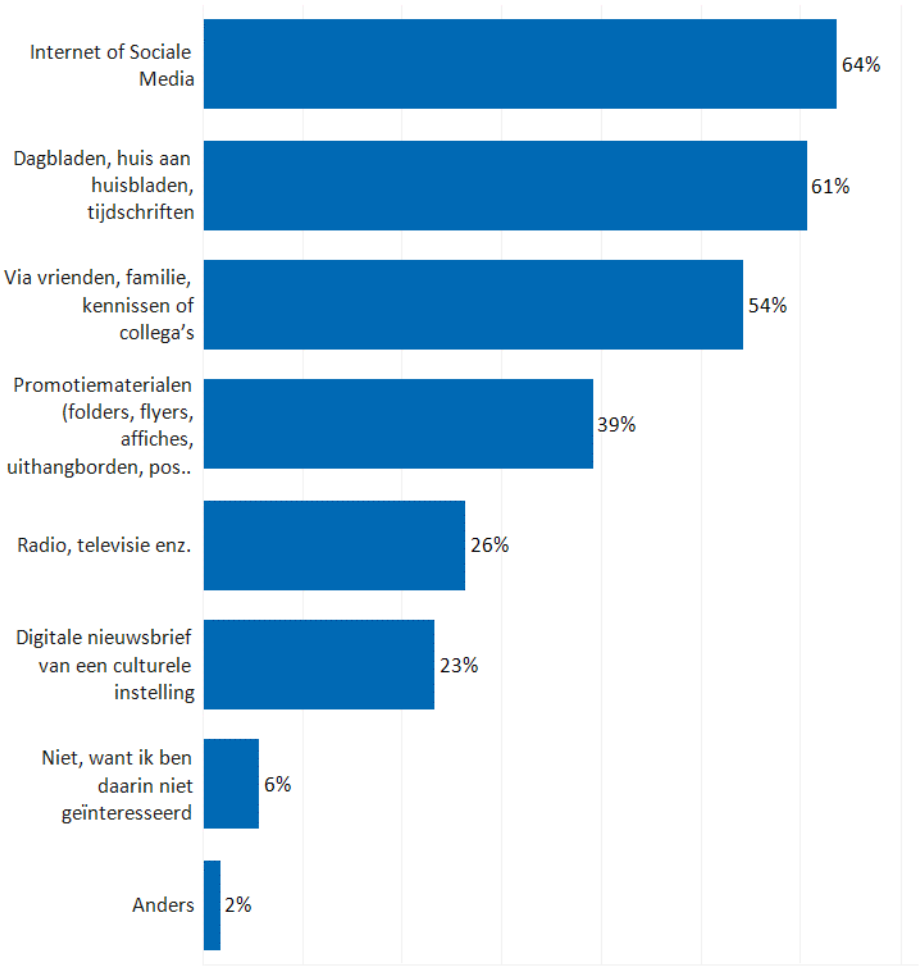
Wat is de belangrijkste reden waarom u dit niet doet?

Informatiebronnen

Informatie over culturele activiteiten, zoals de locatie en het tijdstip waarop activiteiten aanvangen, kan op verschillende manieren verkregen worden. De respondenten mochten meerdere antwoorden geven op de vraag waar zij deze informatie vandaan halen. De meeste Emmenaren maken hiervoor gebruik van het internet, namelijk 64%. Daarnaast haalt 61% van de Emmenaren deze informatie wel eens uit (dag)bladen en tijdschriften en krijgt 54% de informatie via hun naasten.

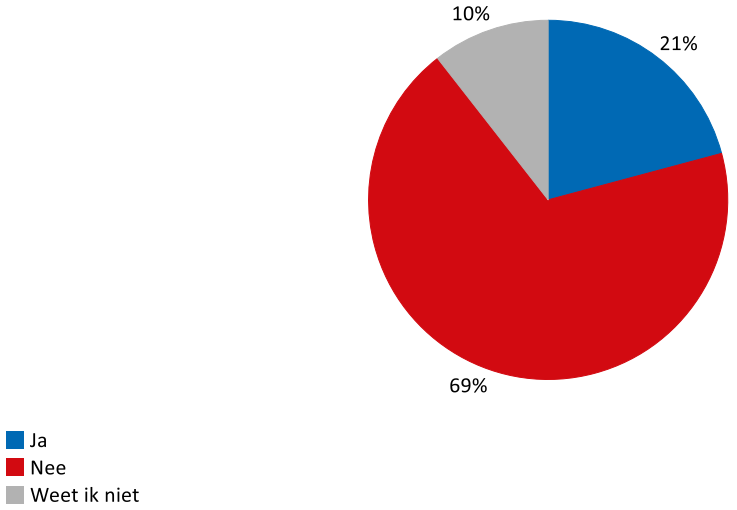
Hoe krijgt u doorgaans uw informatie over de locatie en het tijdstip van culturele activiteiten (films, tentoonstellingen, theatervoorstellingen, concerten, enz.)?

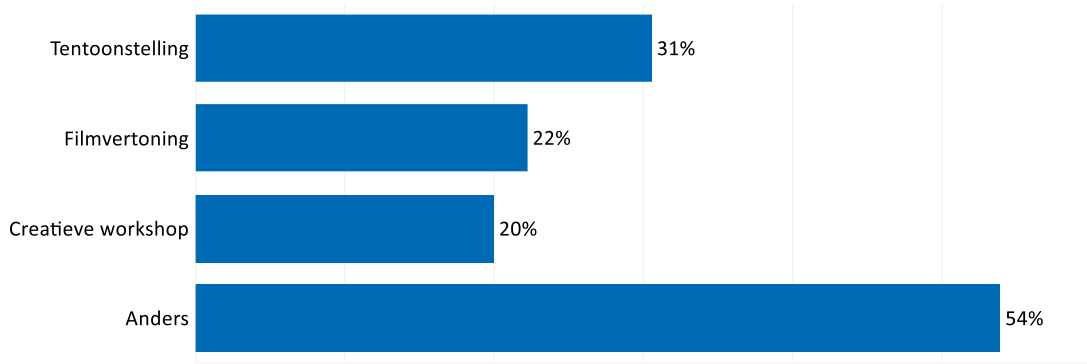
Cultuur in de wijk

Eén op de vijf Emmenaren heeft voor de coronacrisis deelgenomen aan een culturele activiteit die aangeboden werd in de wijk. Bij 31% van deze Emmenaren was dit een tentoonstelling. Meer dan de helft van de bezoekers nam deel aan een andere culturele activiteit in de wijk. Activiteiten die bijvoorbeeld genoemd werden zijn: buurtfeesten, carnaval, concerten, lezingen en vrijwilligerswerk.

Heeft u voor de coronacrisis deelgenomen aan culturele activiteiten die werden aangeboden in uw wijk?

Welke activiteiten betrof dit dan?

Nieuwe vormen van kunst en cultuur

Naast de beperkingen die de coronacrisis voor de culturele sector meebracht, zijn er ook nieuwe mogelijkheden ontstaan. Zo hadden sommige mensen door het thuiswerken meer tijd om zich te verdiepen in kunst en cultuur en zijn er ook nieuwe vormen ontstaan om van cultuur te genieten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan online concerten, theatervoorstellingen en tentoonstellingen. 8% van de Emmenaren heeft tijdens de coronacrisis een nieuwe vorm van kunst en cultuur uitgeprobeerd. Bijna de helft van deze mensen is ervan overtuigd dat ze deze nieuwe vorm ook na de coronacrisis zullen blijven gebruiken. 44% denkt dat dit misschien zal gebeuren en slechts één op de tien respondenten denkt dit niet te gaan doen.

De 63 inwoners die nieuwe vormen van kunst en cultuur hebben ontdekt tijdens de coronacrisis, noemen hiervoor verschillende vormen. Een aantal vormen die vaker genoemd werden zijn: digitale concerten, voorstellingen en tentoonstellingen (17 keer genoemd), (online) muziek maken (11 keer genoemd) en tekenen en schilderen (10 keer genoemd).

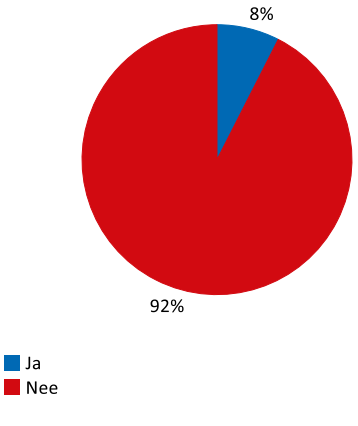
"Ik heb een beter oog voor details en meer interesse in andere dingen gekregen. M'n wereld is eigenlijk meer geopend, en krijg meer zin om andere activiteiten te vinden dan voorheen."
- quote van een respondent

We vroegen Emmenaren naar tips op basis van hun ervaringen in het afgelopen coronajaar. Een aantal tips die daaruit naar voren kwamen zijn:

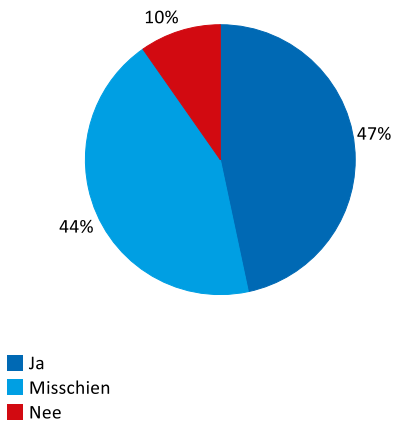
- Maak gebruik van de mogelijkheden die er wel zijn (zoals online en buiten activiteiten) en begin zo snel mogelijk weer met het gebruikelijke aanbod.
- Blijf zichtbaar door promotie en reclame. Zorg voor meer bekendheid van het aanbod, bijvoorbeeld door een cultuurkalender met alle activiteiten in de huis-aan-huiskrant.
- Probeer jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur, bijvoorbeeld door via sociale media te informeren en door het aanbod aan te laten sluiten op de behoefte van jongeren.
- Breng kunst naar de burgers, bijvoorbeeld door tentoonstellingen in de openbare ruimte of kunstroutes.
- Maak evenementen voor iedereen toegankelijk, dus ook voor mensen die in een rolstoel zitten of niet lang kunnen staan.

"Het aanbieden van online voorstellingen kan de drempel lager maken om voorstellingen te bezoeken die men normaal gesproken niet snel zou bezoeken. Op die manier kan men sneller kennis maken met vormen van cultuur die ze normaal niet zouden bezoeken."
- quote van een respondent

Heeft u nieuwe vormen van kunst en cultuur uitgeprobeerd tijdens de coronacrisis?

Verwacht u deze nieuwe vormen van kunst en cultuur te blijven gebruiken na de coronacrisis?

Heeft u nieuwe vormen van kunst en cultuur uitgeprobeerd tijdens de coronacrisis? ja, namelijk...

Colofon

Titel: Rapportage Cultuurmonitor Emmen 2021

Datum: september 2021
Opdrachtgever: Gemeente Emmen
Auteurs: Imke Oosting, Jessy Snip

Adressen: Trendbureau Drenthe, onderdeel van CMO STAMM
Weiersstraat 1e
9401 ET ASSEN
www.trendbureaudrenthe.nl

© Copyright 2021 CMOSTAMM

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van CMO STAMM.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1995, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze opgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot CMO STAMM.